

גמ"ר 2148/06/19 - מדינת ישראל נגד פלונית

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

גמ"ר 2148-06-19 מדינת ישראל נ' רוט

בפני כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
מאשימה מדינת ישראל
באמצעות ב"כ המאשימה עו"ד שי עציון
נגד
נאשמת פלונית
באמצעות עו"ד יורי ברנט ועו"ד אבי דוויק

גזר דין

החלטתי לזכות את הנאשמת מחמת הספק מהמיוחס לה בכתב האישום.

האישום

1. בתאריך 2.3.2018, בשעה 12:00 או בסמוך לכך, נסעה הנאשמת ברכבה מסוג סיטרוואן לוחית רישוי מספר 00-000-00 (להלן: "רכב הנאשמת" ו/או "רכב הסיטרוואן") בבית שמש מכיוון "כיכר רבין" לכיוון "כיכר מומי".

עם הגיעה לכיכר "מומי" המתינה הנאשמת מספר שניות עד שתוכל להשתלב בכיכר. בשלב זה, הגיח מאחורי רכבה של הנאשמת רכב לבן מסוג הונדה לוחית רישוי מספר 000000000 (להלן: "רכב ההונדה") נהוג בידי י"ע, אשר היה נתון בהתקף אפילפטי פעיל. הנאשמת, אשר ראתה במראות רכבה את רכב ההונדה מגיח מאחוריה כאשר שמשותיו סדוקות, הטתה את רכבה שמאלה על מנת להימנע מפגיעה. על אף ההטיה התנגש רכב ההונדה ברכבה של הנאשמת (להלן: "התאונה הראשונה"). כתוצאה מהפגיעה נהדף רכבה של הנאשמת על כיכר "מומי".

באותה העת, היה רכבה של הנאשמת תקין, הראות הייתה טובה, כביש האספלט היה יבש ותקין, שדה הראייה של הנאשמת היה מוגבל ולא היה סנוור שמש.

בשלב זה, לאחר ששהתה על כיכר "מומי" מספר שניות, לחצה הנאשמת על דוושת הגז ונסעה במהירות שאינה סבירה ביחס לתנאי הדרך לעבר רחוב רמב"ם, רחוב דו סטרי בשל שני נתיבים, מרחק של 90.4 מטרים.

באותה העת נסע בנתיב הימני ברחוב רמב"ם רכב תפעולי אשר הקדים את הנאשמת בכמה עשרות מטרים. ברכב התפעולי נהג המנוח מר צ"א ז"ל (יליד 1949) ולידו ישב המנוח מר א"ב ז"ל (יליד 1961). מאחוריהם ישבו הקטינים ע' ו-ל' כשגבם מופנה אל חזית הרכב ופניהם כלפי רכבה של הנאשמת.

הנאשמת סטתה לנתיב השמאלי על מנת לעקוף שני כלי רכב שנסעו בנתיב הימני. בשלב זה הבחינה הנאשמת ברכב אחר שנסע מולה בנתיב השמאלי. על מנת להימנע מפגיעה בו, סטתה במהירות חזרה לנתיב הימני, פגעה עם חזית

רכבה בחלק האחורי-שמאלי של הרכב התפעולי ולאחר מכן פגעה במספר כלי רכב אשר חנו בשולי התיב הימני (להלן: "התאונה הקטלנית").

כתוצאה מהפגיעה נפלט המנוח מר צ"א ז"ל מהרכב התפעולי למרחק של מספר מטרים, עד שגופו הוטח אל מתחת לרכב חונה ונגרם לו קרע עמוק בירך ימין, חתכים ושפשופים בבטנו וכן דימום נרחב מראשו, אוזניו ופיו. לכוחות ההצלה שהוזעקו למקום נדרשו כ-30 דקות לחילוץ המנוח מהרכב ולאחר שחולץ נאלצו לקבוע את מותו. כמו כן, כתוצאה ממעשיה של הנאשמת נגרמו למנוח מר א"ב ז"ל שברים מרובים בצדו השמאלי של גופו ופגיעת ראש אשר כתוצאה ממנה נקבע מותו לאחר מספר דקות.

בנוסף, כתוצאה מהפגיעה נגרמו לנאשמת כאבים בחזה ובאגן, הקטין ע' נחבל בבית החזה ונגרמו לו קרעים בטחול וכן חשש לפגיעה לבבית ולקטין ל' נגרם שבר בקרסול רגל ימין, והוא נאלץ לעבור ניתוח תחת הרדמה כללית וסבל משפשופים ביד ימין.

עוד כתוצאה מהפגיעה נגרמו נזקים לשלושה רכבים.

במעשיה אלה, גרמה הנאשמת ברשלנות למותם של המנוחים. הנאשמת נהגה ברכב בדרך רשלנית ונמהרת שיש בה לסכן חיי אדם ולגרום חבלה. רשלנותה באה לידי ביטוי, בין היתר, בנסיעתה במהירות בלתי סבירה לתנאי הדרך, הימנעותה מבלום בזמן את הרכב באופן שימנע את התאונה ותוצאותיה, הסטת רכבה לעבר הרכב מבלי להבחין או למצער להתחשב בנסיעת הרכב התפעולי אשר נסע בכביש באור יום ובראות תקינה.

הוראות החיקוק בהן מואשמת הנאשמת:

1. גרימת מוות בנהיגה רשלנית לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה.
2. גרם נזק לאדם ולרכוש לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 בצירוף סעיף 68 לפקודת התעבורה.
3. מעשה פיזיות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

המחלוקת

2. לטענת הנאשמת אין ליחס לה רשלנות כיון שהיא פעלה כאוטומט, מתוך מצב של חוסר מודעות וחוסר שליטה ועל כן עומדת לה טענת הגנה של היעדר רציה לפי סעיף 34 לחוק העונשין. לטענתה התנהגותה לאחר התאונה הראשונה, כתוצאה מעוצמת הפגיעה שספג רכבה בחלקו האחורי, על רקע החשש לפגיעה בהריונה המתקדם הייתה משוללת רציה.

באשר לתאונה הראשונה לפני כיכר מומי, הנאשמת כופרת בכך שלאחר התאונה נעצר רכבה למספר שניות בטרם החל בנסיעה. הנאשמת טוענת כי העצירה למספר שניות המתוארת בכתב האישום מתייחסת לעצירת רכבה לפני התאונה הראשונה ועל כן אין היא צריכה להתגונן מפניה. לטענתה כתוצאה מעוצמת הפגיעה הוטח רכבה לעבר כיכר מומי, אז החלה בנסיעה חסרת שליטה שנעצרה בפגיעה ברכב התפעולי ובכלי הרכב החונים.

באשר לתאונה הקטלנית ברחוב רמב"ם, הנאשמת כופרת בכך שרכבה נסע בתיב הימני, סטה לתיב השמאלי לצורך

עקיפה וחזר לנתיב ימני. לטענתה רכבה חצה את כיכר מומי ונכנס ישירות למסלול הנסיעה הנגדי, שם התקדם במהירות מטרפת חסרת שליטה ובהמשך סטה ימינה ופגע ברכב התפעולי.

בסיכומיה זנחה הנאשמת כפירתה בקשר להתקף האפילפטי של מר י"ע שהיה מעורב בתאונה הראשונה ולא שבה על כפירתה באשר לתוצאות התאונה ותקינות רכבה.

ראיות תביעה

3. בקשר לתאונה הראשונה העידו: רות סער (להלן: "גב' סער") שהייתה בפתח בית הוריה ברחוב רמב"ם הצופה לכיכר מומי, רמי גיטה (להלן: "מר גיטה") שיצא מבית הוריו ברחוב הרצל שנפגש עם רחוב רמב"ם בכיכר מומי, הנהג אפרים צבי מושקוביץ' (להלן: "מר מושקוביץ'") והנוסעת שיטבה לצדו חנה מושקוביץ' (להלן: "גב' מושקוביץ'") שהיו ברכב שעמד מאחורי רכב הנאשמת לפני התרחשות התאונה הראשונה.

בקשר לתאונה הקטלנית העידו: ל" (להלן: "הקטין ל"), בנו של המנוח א"ב, שישב במושב האחורי של הרכב התפעולי כשפניו מופנות נגד כיוון הנסיעה ומדכי אלוש (להלן: "מר אלוש") שנסע ברכבו מאחורי הרכב התפעולי.

השוטרים שהעידו בנוגע לשתי התאונות: אייל יוספי (להלן: "השוטר יוספי") שסייע לבוחן ולקצין הבוחנים באיסוף ממצאים וראיות, השוטר אהרון כהן שהיה בוחן תאונות הדרכים באירוע (להלן: "בוחן התנועה" ו/או "הבוחן") והשוטר ירון ויינרב שהיה קצין הבוחנים של מחוז ירושלים בעת האירוע (להלן: "קצין הבוחנים").

באמצעות עדי התביעה הוגשו: שרטוט שערך מר גיטה במסגרת עדותו בבית המשפט - ת/1; דו"ח בוחן תנועה (להלן: "דו"ח בוחן") - ת/2; לוח תצלומים של התאונה הקטלנית - ת/3; מזכר ניסוי שדה ראייה ו-5 תמונות - ת/4; תרשים שערך הבוחן - ת/5; סקיצה שערך הבוחן - ת/6; תצלום אוויר - ת/7; דו"ח פעולה מתאריך 4.3.2018 שערך השוטר יוספי - ת/9; לוח תצלומים שערך קצין הבוחנים - ת/10; דו"ח זכ"ד ניסוי ראות שערך קצין הבוחנים - ת/11; סקיצה שערך חוקר משטרה בהנחיית גב' מושקוביץ' במסגרת עדותה במשטרה - ת/12; חוות דעת מומחה מטעם ד"ר יהלום - ת/13; הודעת הנאשמת במשטרה - ת/14.

ראיות הגנה

4. מטעם ההגנה העידו הנאשמת ומומחה מטעמה הפסיכיאטר ד"ר אליעזר פלדינגר (להלן: "ד"ר פלדינגר").
באמצעות עדי ההגנה הוגשו: סרטון - נ/1; תרשים - נ/2; טופס שימוע והחלטה על פסילה מנהלית של מר י"ע - נ/3; כתב ערובה של מר י"ע - נ/4; הודעה ושכתוב מר אלוש במשטרה - נ/5; חוות דעת פסיכיאטרית - נ/6.

דין

כיצד התרחשה התאונה הראשונה לפני כיכר מומי ומה היו תוצאותיה

5. גב' סער העידה שהבחינה בתאונה כאשר עמדה בדלת הכניסה של בית הוריה ברחוב רמב"ם שצופה לכיכר מומי. כשיצאה מהדלת היא שמעה רעש של התנגשות בין כלי רכב לפני הכיכר וראתה רכב בצבע לבן מתנגש ברכב בצבע זהב (רכב הנאשמת-ש.ז.א.). מעוצמת הפגיעה נגרר רכב הזהב על הכיכר. לדבריה רכב הזהב לא היה בנסיעה אלא בסוג של התדרדרות על הכיכר. מהכיכר הוא התדרדר על הכביש ואז נתן גז והאיץ (פרוט' עמ' 22 שו' 20-23, עמ' 23).

23 שו' 13-9).

גב' סער העידה לגבי התנהגות רכב הנאשמת לאחר שרכב ההונדה פגע בו מאחור: "עלה על הכיכר ומהכיכר הוא ירד באיטיות זאת אומרת הוא כמו נגרר כזה, ירד מהכיכר וככה כמו רכב נע כזה, לא גז ולא ברקס כזה, נגרר כזה" (פרוט' עמ' 23 שו' 24-22).

6. מר גיטה הבחין בתאונה כשיצא מבית הוריו ברחוב הרצל והחל ללכת לכיוון רכבו. הוא שמע קול של חריקת רכב, הסתכל לכיוון כיכר מומי והבחין ברכב "נכנס" ברכב שעמד והמתין בכיכר (פרוט' עמ' 13 שו' 4-1). באשר לעוצמת ההתנגשות העיד מר גיטה כי אין מדובר "בנגיעה קטנה" וכי מעוצמת הפגיעה הרכב התחיל לנסוע לכיוון אמצע הכיכר. בשלב זה רץ על מנת לסייע ואיבד קשר עין עם הרכב (פרוט' עמ' 13 שו' 8-5).

בקשר לעוצמת הפגיעה העיד מר גיטה כי לא מדובר ב"נשיקה" אלא במכה חזקה שכתוצאה ממנה נהדף רכב הנאשמת לכיוון הכיכר (פרוט' עמ' 18 שו' 11 - 19, פרוט' עמ' 19 שו' 15-23).

7. עדויותיהם של גב' סער ומר גיטה משתלבות זו בזו ומתארות מצב עובדתי זהה על פיו המפגש בין רכב ההונדה לרכב הנאשמת היה עוצמתי וכתוצאה ממנו נהדף רכב הנאשמת על כיכר מומי.

עדויותיהם של גב' סער ומר גיטה מתיישבות גם עם הממצאים בשטח. בלוח התצלומים (ת/9) ניתן לראות את שברי הזכוכית המעידים על התאונה בין רכב ההונדה לרכב הנאשמת לפני כיכר מומי (תמונות 38-40). כמו כן ניתן לראות את כיכר מומי עליה נהדף רכב הנאשמת ואת המעיכה של הצמחייה מצד שמאל של עמוד התאורה המוצב בתוך כיכר (תמונות 43-46). גם השוטר אייל יוספי מעיד שראה פגיעה בצמחייה על כיכר מומי (עמ' 66 שו' 3).

8. גם מסקנת הבוחן בדו"ח הבוחן (ת/2 סעיף 14) היא כי כתוצאה מפגיעת רכב ההונדה, נדחף רכבה של הנאשמת קדימה על כיכר מומי ולאחר ירידה מהכיכר המשיך בנסיעה לכיוון רח' רמב"ם.

בעדותו שב הבוחן אהרון כהן על מסקנתו לפיה רכב ההונדה פגע בעוצמה ברכב הנאשמת, דחף אותו מעל הכיכר והוא נכנס לנתיב הנגדי בנסיעה ישרה ללא סטייה (פרוט' עמ' 33, עמ' 47 שו' 8 עמ' 48 שו' 7-6 עמ' 49 שו' 16-22). הבוחן מאשר כי לפי התאמת הנזקים מדובר בפגיעה בעוצמה אשר יתכן ש כתוצאה ממנה רכב הנאשמת עף מעל הכיכר (פרוט' עמ' 47 שו' 9-8 שו' 16-18).

9. גב' מושקוביץ' ישבה לצד בעלה ברכב שעמד מאחורי רכב הנאשמת לפני כיכר מומי. בעדותה סיפרה גב' מושקוביץ', כי שמעה רעש של חריקות מאחור ובעלה סטה עם הרכב לצד שמאל. על פי עדותה, תוך שניה רכב לבן שהשמשה האחורית שלו הייתה מנופצת, התקרב ב"חריקות, חריקות, חריקות", "ברקס, ברקס, ברקס" והתנגש ברכב בצבע חום שעמד לפניו. לאחר ההתנגשות רכב הנאשמת עמד כשנייה ואז פתאום עלה על כיכר מומי לכיוון צד שמאל וירד ברחוב רמב"ם (פרוט' עמ' 83 שו' 2-8, שו' 19-22, עמ' 85 שו' 3-5, 28 עמ' 87 שו' 9-11, שו' 32-33 עמ' 88 שו' 2-3 עמ' 90 שו' 14-16, עמ' 93 שו' 1).

עדויותיה של הגב' מושקוביץ' אינה עקבית באשר לנקודת הזמן בו עצר רכבה של הנאשמת לאחר התאונה הראשונה, משך זמן העצירה ומקום העצירה.

פעם העידה כי לאחר התאונה הראשונה עצר רכב הנאשמת לכמה שניות (פרוט' עמ' 83 שו' 21, עמ' 85 שו' 25, עמ' 86 שו' 18) ופעם העידה כי מדובר בשנייה (פרוט' עמ' 83 שו' 8, פרוט' עמ' 85 שו' 4, 28, פרוט' עמ' 89 שו' 15,

שו' 28, 30).

פעם העידה כי עצירת הרכב הייתה לפני כיכר מומי (פרוט' עמ' 83 שו' 20-21, פרוט' עמ' 85 שו' 32 ופעם העידה כי העצירה הייתה בכיכר (שם שו' 12).

בעדותה במשטרה אמרה כי לא שמה לב האם רכב הנאשמת נדחף קדימה כתוצאה מההתנגשות (פרוט' עמ' 90 שו' 24-26) ובבית המשפט העידה כי ראתה את ההתנגשות אך בשל סערת הרגשות בה הייתה נתונה, היא לא הבחינה בנזק שקרה לרכב הנאשמת (פרוט' עמ' 88 שו' 25-33). פעם העידה שכתוצאה מההתנגשות רכב הנאשמת נהדף קצת קדימה (פרוט' עמ' 91 שו' 12) ופעם העידה שלא שמה לב ולא ראתה (פרוט' עמ' 92 שו' 3-4, שו' 9-12 פרוט' עמ' 93 שו' 20-27).

נוכח הסתירות הרבות בעדותה של גב' מושקוביץ לא ניתן לקבוע על פיה היכן נעצר רכב הנאשמת לאחר האימפקט עם רכב ההונדה ובאיזה נקודת זמן.

יחד עם זאת מהתרשים שצויר בהנחייתה של גב' מושקוביץ' במהלך עדותה במשטרה (ת/12) ניתן לראות שרכב הנאשמת עלה על כיכר מומי בצד שמאל (ת/12).

גב' מוסקוביץ לא התרשמה כי התנגשות בין רכב ההונדה לרכב הנאשמת הייתה מאוד עוצמתית וחזקה (פרוט' עמ' 88 שו' 28-30). עדות זאת אינה מתיישבת עם כלל העדויות לרבות עדות בעלה שנהג ברכב, עדות הבוחן ותמונות הנזק (ת/9 תמונות 8-11) ואינה מתיישבת עם העובדה שכתוצאה מהאימפקט בין כלי הרכב נדחף רכב הנאשמת על כיכר מומי.

10. מר מושקוביץ' נהג ברכב שנסע אחרי רכב הנאשמת לפני כיכר מומי. בעדותו סיפר מר מוסקוביץ כי כאשר הגיע לכיכר מומי הוא שמע חריקות מאחור והבחין ברכב נוסע בנסיעה "מאוד מופרעת". הוא הסתכל במראה והבחין ברכב הונדה בצבע לבן נוסע מאחוריו לכיוונו במהירות גבוהה מאוד. הוא הבין שהרכב שנוסע לכיוונו יפגע בו ולכן סטה שמאלה והרכב הלבן פגע ברכב הנאשמת (פרוט' עמ' 96 שו' 23-29, פרוט' עמ' 97 שו' 1-3). "ואז ממש זה שנייה או שתיים אחרי זה הסיטוראן פתאום ברח מהמקום חשבנו שזה איזה...עוד לפני הכיכר במקום לפנות ישר על הכביש או לפנות ימינה או ישר או שמאלה הסיטוראן עלה על הכיכר, נסיעה מאוד מהירה, כאילו ריחף על הכיכר " (פרוט' עמ' 97 שו' 5-8). לדברי מר מוסקוביץ' הם היו מאוד קרובים לתאונה ולמרות שהפגיעה הייתה בעוצמה, התוצאה של הפגיעה לא הייתה כל כך חזקה ולא נראתה כל כך משמעותית (פרוט' עמ' 98 שו' 11-6). בתשובה לשאלת בית המשפט העיד מר מוסקוביץ כי רכבה של הנאשמת עמד לאיזה שנייה או משהו כזה, ואז פיתח מהירות, כאילו יצא לטיסה וריחף על הכיכר (פרוט' עמ' 98 שו' 12-15). מר הרשקוביץ' אישר כי הפגיעה בין ההונדה לסיטוראן הייתה עוצמתית (פרוט' שו' 23-25).

מר הרשקוביץ' הסביר כי כאשר אמר שרכב הנאשמת עמד, הוא לא התכוון שהרכב היה בעצירה אלא שלקח שנייה או שנייה וחצי מהפגיעה ועד שהנאשמת פיתחה מהירות (פרוט' עמ' 101 שו' 21-22) וכן אישר כי לאחר התאונה הראשונה הוא לא הבחין ברכב הנאשמת עוצר בעצירה מוחלטת (פרוט' עמ' 102 שו' 9-13, עמ' 103 שו' 1-2). בחקירתו החוזרת סיפר העד כי מרגע הפגיעה ברכב הנאשמת ועד שרכב הנאשמת האץ חלף פרק זמן קצר ואישר כי רכב הנאשמת, נסע לאט ורק לאחר מכן האץ את מהירותו (פרוט' עמ' 105 שו' 7-12).

גרסתו של מר מושקוביץ לגבי העצירה של רכב ההונדה לפני כיכר מומי אינה עקבית ומתפתחת בהתאם לשאלות ועל כן

לא מצאתי להסתמך עליה. יחד עם זאת גרסתו לגבי עוצמת הפגיעה ולכך שלאחר התאונה האיץ רכב הנאשמת בפתאומיות מתיישב עם יתר העדויות שנשמעו.

על פי עדותו של ירון ויינרב אחרי התאונה הראשונה עלה רכב הנאשמת על הכיכר ונכנס לרחוב רמב"ם שיש בו עקומה שמאלה (פרו' עמ' 81 6-8 , 26-30).

11. בחקירתה במשטרה (ת/14), שנערכה 4 ימים לאחר התאונה סיפרה הנאשמת כי בעודה ממתינה להשתלב במעגל התנועה (כיכר מומי), הסתכלה במראות הרכב, הרימה את עיניה למראה בתוך רכבה והבחינה ברכב, עם שמשה סדוקה, שנוסע במהירות מופרזת וידעה כי הוא עומד לפגוע ברכבה. בהיותה בחודש השביעי להריונה ועל מנת למנוע את התאונה ומתוך דאגה להריונה היא צפרה והטתה את רכבה מעט שמאלה. על פי גרסתה, רכב ההונדה פגע בה ממש חזק, היא ראתה ענן לבן, והדבר הבא שקרה הוא שהתעוררה ובדקה את בטנה (ש' 15-19). הנאשמת אמרה בחקירתה כי הייתה בהלם ואינה יודעת מה הפעולות שבצעה לאחר שהרכב פגע בה כי יש לה "חור שחור" (ת/14 עמ' 2 שו' 27, שו' 29-30). בתשובה לשאלה האם לאחר שהרכב פגע בה ניסתה לבלום או לסטות את רכבה לצד ענתה "אני לא יודעת מה היה שם, הוא פגע בי כל כך חזק שבין פרק זמן של פגיעה והתעוררות שלי אני לא יודעת מה קרה" (ת/14 עמ' 2 שו' 31-33). הנאשמת אישרה כי רכבה היה תקין עובר לתאונה ושללה כי הרגישה ליקוי בבלמים או בהגה ברכב או ששמעה פיצוץ של אחד מצמיגי רכבה (ת/14 עמ' 2 שו' 34-37). הנאשמת לא ידעה לומר האם לאחר ההתנגשות הראשונה לחצה על דוושת ההאצה במקום דוושת הבלם (ת/14 עמ' 3 שו' 40-41) והאם עלתה על כיכר תנועה לאחר ההתנגשות הראשונה (ת/14 עמ' 3 שו' 60-61).

הנאשמת שבה על גרסתה גם בעדותה בבית המשפט (פרוט' עמ' 110).

12. עדויותיהם של העדים השונים שלא היו מעורבים בתאונה והבחינו בתאונה הראשונה בין ההונדה לרכב הנאשמת ממקומות שונים משתלבות זו בזו ומתיישבות זו עם זו זולת עדותה של גב' מושקוביץ. בחרתי להעדיף את עדותם על פני עדותה. התרשמתי כי מדובר בעדויות אמינות ומהימנות המשקפות את מראה עיניהם של העדים ומשתלבות עם גם עם הממצאים בשטח ועם עדויות השוטרים וניתן לקבוע על פיהן כיצד התרחשה התאונה הראשונה ומה היו תוצאותיה.

13. על פי העדויות של עדי הראיה השוטרים והבוחן ועל סמך עדותה של הנאשמת אני קובעת כי הנאשמת עמדה עם רכבה לפני כיכר מומי במטרה להשתלב בה. הנאשמת הבחינה ברכב ההונדה ששמעותיו מנופצות נוסע לכיוונה. על מנת להימנע מהתאונה המתקרבת סטתה הנאשמת שמאלה. על אף הסטייה פגע רכב ההונדה בחלק האחורי של רכב הנאשמת בעוצמה שגרמה להדיפתו על החלק השמאלי של כיכר מומי. לאחר פרק זמן קצר ביותר של שניות ובאופן פתאומי לחצה הנאשמת על דוושת הגז ורכבה זינק מכיכר מומי לכיוון רחוב רמב"ם בנסיעה ישרה לנתיב השמאלי ברחוב רמב"ם.

התרחשות התאונה ברחוב רמב"ם לאחר האצת רכבה של הנאשמת

14. על פי דו"ח הבוחן כתוצאה מהתאונה הראשונה נדחף רכבה של הנאשמת קדימה על כיכר מומי ולאחר ירידה מהכיכר המשיך בנסיעה לכיוון רח' רמב"ם. לאחר נסיעה של עשרות מטרים התנגש הרכב עם חזיתו בחלק האחורי של רכב תפעולי שהיה בנתיב נסיעתו. כתוצאה מהתאונה נהג הרכב התפעולי והנוסע לידו נהרגים ושני נוסעים קטינים שישבו מאחור נפצעו (דו"ח בוחן ת/2 סעיף 14).

הבוחן העיד כי רכב הנאשמת ירד מהכוכר, נסע עשרות מטרים בתאוצה, פגע בעוצמה ברכב התפעולי ברחוב רמב"ם, סטה ימינה פגע בכלי רכב חונים (פרו' עמ' 33 שו' 1-19, עמ' 35 שו' 15-22). על פי התרשים (ת/5) לאחר שרכב הנאשמת פגע בקלנועית הוא סטה ימינה ונעצר ברכב חונה.

על פי ניסוי שדה ראיה מכיכר מומי לכיוון רחוב רמב"ם שנמצא לאחר הכיכר קיים שדה ראיה פתוח של 90.40 מטר ולא הייתה מניעה להבחין ברכב התפעולי (ת/4).

15. גב' סער העידה בקשר לתאונה הקטלנית כי רכב הנאשמת: "...עבר את הנתיב הנגדי כן, כנראה היה שם רכב עומד והוא פשוט נסע..." (פרוט' 24 שו' 14-15). לדבריה, "כשהרכב הזהב (רכב הנאשמת) עלה על הכיכר אז הוא עלה בצד השמאלי של הכיכר... זאת אומרת שלא הייתה ברירה שהרכב הזהב עמד בצד הנגדי, זאת אומרת הוא היה בכיוון שם בין כה וכה" (פרוט' עמ' 25 שו' 1-3). בחקירתה הנגדית אישרה כי רכב הנאשמת ירד מהכוכר מול נתיב הנסיעה הנגדי (פרוט' עמ' 25 שו' 24-25).

16. הקטין ל', שהיה ברכב התפעולי כשפניו מופנות נגד כיוון נסיעתה, סיפר בעדותו בבית המשפט כי הבחין ברכב הנאשמת עוקף שני רכבים שהיו מאחוריהם ופוגע בהם במהירות (פרוט' עמ' 6 שו' 11, עמ' 7 שו' 9).

בחקירתו הנגדית סיפר כי רכב הנאשמת היה בנתיב הנסיעה שלהם, פנה לנתיב השני ושוב חזר לנתיב בו נסעו (פרוט' עמ' 9 שו' 15). כאשר נשאל כיצד יכול היה להבחין במתרחש מנקודת מבטו שהייתה נמוכה והוסתרה על-ידי שני הרכבים שנסעו מאחורי הרכב התפעולי השיב כי הוא לא היה נמוך וכי ישב על קופסה גבוהה (פרוט' עמ' 10 שו' 21-24). הקטין ל' סיפר כי הבחין ברכב הנאשמת רק כשפגע ברכב התפעולי בו נסע (פרוט' עמ' 9 שו' 3-7, עמ' 11 שו' 4), אולם חזר במהלך עדותו מספר פעמים על כך שהבחין ברכב הנאשמת מבצע עקיפה ולאחר מכן מתנגש ברכב התפעולי (פרוט' עמ' 9 שו' 22, עמ' 10 שו' 3, עמ' 11 שו' 6).

17. על התרחשות התאונה הקטלנית לאחר האצת רכב הנאשמת ניתן ללמוד גם מעדותו של מר אלוש שנסע אחרי הרכב התפעולי. על פי עדותו ביום האירוע נסע אחרי הרכב התפעולי שירד ברח' רמב"ם ונסע לפניו. (פרוט' עמ' 118 שו' 3-4). הוא ראה במראה השמאלי רכב שעוקף אותו במהירות, וחוזר במהירות לנתיב הימני ואז ראה מול עיניו שרכב הנאשמת "נכנס" בקלנועית (פרוט' עמ' 118).

עדותו של מר אלוש במשטרה (נ/5) מתיישבת עם עדותו בבית המשפט. על פי גרסתו במשטרה הוא נסע כ-50 מטרים מאחורי הרכב התפעולי כאשר פניהם של הילדים לכיוונו. בשלב מסוים הבחין רכב עוקף אותו מצד שמאל במהירות גבוהה מאוד, הבחין כי הוא חוזר לנתיב הימני לפניו ופוגע עם חזיתו בחלק האחורי של הרכב התפעולי.

18. יתכן כי העקיפה אותה מתאר הקטין ל' מתייחסת לנסיעת רכב הנאשמת משמאל לרכבו של אלוש. בחרתי להעדיף את עדותו של מר אלוש על פני עדות הקטין ל'. מר אלוש הבחין בהגעת רכב הנאשמת לפני התרחשות התאונה וראה את התאונה מתרחשת מול עיניו. עדותו מתיישבת עם קביעתי לפיה רכב הנאשמת שנהדף על צד שמאל של כיכר מומי, המשיך בנסיעה ישר והגיע מיד לנתיב השמאלי ברחוב רמב"ם.

יודגש כי העד הכיר את המנוחים ואף שוחח עמם ביום האירוע לפני שהחלו בנסיעה (פרוט' עמ' 118 שו' 1-3, נ/5). עם זאת, אינני סבורה כי ההכרות המוקדמת בין העד לבין המנוחים השפיעה על עדותו של מר אלוש שהייתה אותנטית, עקבית ואמינה. גם עברו הפלילי עליו סיפר במסגרת חקירתו הנגדית (פרוט' עמ' 120 שו' 7-25) אינו מפחית ממהימנות עדותו.

19. על פי ניסוי שדה הראה אני קובעת שדה הראיה מכיכר מומי לכיוון רחוב רמב"ם היה פתוח למרחק של 90.4 מטר ועל כן לא הייתה מניעה לראות את הרכב התפעולי שנסע ברחוב רמב"ם מהכיכר.

על פי העדויות אני קובעת כי לאחר כניסת רכב הנאשמת לנתיב הנגדי השמאלי ברחוב רמב"ם, סתה הנאשמת ימינה והתנגשה בקלנועית שנסעה לפנייה. הנאשמת המשיכה בנסיעה ימינה ופגעה בכלי רכב חונים.

כתוצאה מההתנגשות נהרגו המנוחים א"ב ז"ל וצ"א ז"ל, נחבלו הקטינים ע' ול' וכן הנאשמת ונזק נגרם לכלי הרכב.

האם נהגה הנאשמת ברשלנות

רשלנות

20. סעיף 304 לחוק העונשין קובע:

"הגורם ברשלנות למותו של אדם דינו-מאסר שלוש שנים".

מקובל להתייחס ליסודות עבירת גרימת מוות ברשלנות בדומה ליסודות של עוולת הרשלנות במישור האזרחי לפי סעיפים 35 ו- 36 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], תשכ"ח-1968 (ע"פ 119/93 ג'ייסון לורנס נ' מדינת ישראל מיום 30.6.1994 (להלן: "פסק דין לורנס")).

רשלנות בפלילים נבחנת באמות מידה חמורות מהעוולה הנזיקית המקבילה. הטעם לכך הוא שעסקין בחיי אדם, וכפי שציין בית המשפט בע"פ 119/93 לורנס נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(4)12:

"המחוקק הוא שקבע שלמרות שבעבירה זו נעדר היסוד הנפשי (המנס-ריאה) הרי זו עדיין עבירה פלילית, וזאת כאמור מפאת החשיבות שמייחס המחוקק לערך קדושת החיים. בפרשנות הסעיף וביישום מדיניות תחיקתית מילאו בית המשפט את הסעיף תוכן ולעיתים אף הציבו סטנדרטים מחמירים של התנהגות למען קידום מטרה זו של שמירת החיים... יפים לעניינינו דברי השופט זילברג...דבר אחד ברור: כי כאן ויתר המחוקק שלנו על ה'תכונה הפושעת' ה - mans rea - במובנו הקלאסי של הביטוי...אזהרה מיוחדת ניתנה כאן... לאזרח, להיזהר ולהיזהר בחיי הזולת, ושלא לעשות, אף בלא דעת, דבר המסכן את חיי חברו. לא נזהר, ונתקפחו חיי אדם, סופג האיש את עונשו, למען ישמעו וייראו, ולא ישגון עוד. הטלת העונש כאן - אם ניתן להיאמר כך - 'אמצעי זהירות' שהמחוקק נקט בו, כדי לשמור על חיי האזרח מפני אי זהירותו של האזרח האחר".

סעיף 35 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] קובע:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן הנסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות - הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנות נזק לזולתו עושה עוולה".

21. מעשיה של הנאשמת לאחר התאונה הראשונה אשר גרמו לתאונה הקטלנית אינם מעשים סבירים שאדם סביר ונבון היה עושה באותן הנסיבות. נהג סביר יכול היה לצפות כי נסיעה במהירות לנתיב הנגדי, סטייה בחוסר זהירות לנתיב נסיעה בו נוסע רכב אחר ואי שמירת רווח יצור סיכון בלתי סביר שיגרורם לנזק.

בפסיקה נקבע "כלל הדרך" לפיו חזקה שבעובדה, כי רכב הנהוג כראוי אינו סוטה מנתיבו. חזקה זו מביאה להיפוך בנטל ההוכחה. דהיינו, מרגע שהוכחה המאשימה כי הנאשם סטה מנתיבו, מוטל על הנאשם להוכיח כי סטייה זו אינה נובעת מנהיגה לא זהירה. (רע"פ 1713/93 **בוקבזה נ' מדינת ישראל** מיום 7.6.93 (לאפורסם)).

עוד נקבע בע"א 446/82 **בלגנשווילי (בר-ריס) נ' לאלגבארין** מיום 20.7.1988 כי "הימצאות במסלול הנגדי אכן מהווה הוכחה לכאורה של רשלנות".

רמת ההוכחה הנדרשת מן הנאשם כדי לערער חזקה זו, ככל חזקה עובדתית אחרת, היא הקמת ספק סביר שמא אין להסיק מעצם סטיית הנאשם מנתיבו כי הוא נהג באופן בלתי זהיר וכי קיים הסבר סביר אפשרי אחר להתנהגותו (י. קדמי, **על הראיות**, חלק ד' עמ' 1563, ע"פ 9006/05 **ראובן ירון נ' מדינת ישראל** מיום 17.4.2005, ע"פ 71208/03 **ולודרסקי נ' מדינת ישראל** מיום 1.7.2004, ע"פ 70768/01 **יצחק בן אהרון אלקיים נ' מדינת ישראל- פרקליטות מחוז מרכז** מיום 17.4.2002).

22. שדה הראיה מכיכר מומי לכיוון רחוב רמב"ם היה פתוח למרחק של 90.4 מטר ועל כן לא הייתה מניעה לראות את הרכב התפעולי שנסע בנתיב הימני ברחוב רמב"ם. נסיעתה המהירה של הנאשמת לנתיב הנסיעה הנגדי והסטייה ימינה על אף שבנתיב הייתה קלנועית, הינה התנהגות רשלנית.

לפיכך אני קובעת כי הנאשמת נהגה ברשלנות שגרמה לתאונה כתוצאה ממנה נהרגו 2 נוסעי הקלנועית ונפצעו 3 ובהן הנאשמת.

האם המעשה הרשלני של הנאשמת בוצע בהיעדר שליטה ועל כן היא אינה אחראית לו

23. ההיבט המשפטי: קיומו של סייג לאחריות פלילית

הסייג של "היעדר שליטה" נקבע בסעיף 34 לחוק העונשין:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו מחמת העדר שליטה על תנועותיו הגופניות, לעניין אותו מעשה, כמו מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכול להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוויתית, בשעת שינה, או במצב של אוטומטיזם או של היפנוזה".

בסעיף 34 לחוק העונשין קבע המחוקק כי קיימת חזקה, הניתנת לסתירה, על מעשה של אדם שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית וכי הנטל להוכיח קיומו של הסייג מוטל על הנאשם.

בסעיף 34(ב) לחוק העונשין נקבע כי במקרה בו התעורר ספק סביר לקיומו של סייג לאחריות פלילית והספק לא הוסר, יחול הסייג.

דהיינו, על הנאשם לעורר ספק סביר באשר לקיומו של הסייג לאחריות פלילית בגין מעשה שעשה. במקרה בו הנאשם עומד בנטל הוכחה זה על התביעה מוטל הנטל להסיר את אותו ספק סביר ולהוכיח מעבר לכל ספק סביר שהסייג איננו מתקיים.

24. ההלכה בעניין הסייג של היעדר שליטה נקבעה על ידי הנשיא אגרנט בע"פ 382/75 **חמיס נ' מדינת ישראל**, 1976, פ"ד ל(2) 729. ההלכה שנקבעה בפסק דין חמיס היא שכדי להוכיח שעבירה נעשתה במצב של אוטומטיזם, על מבצע הפעולות להראות, כי עשה את המעשה בחוסר הכרה ובחוסר מודעות. עוד נקבע בפסק הדין כי מקום שנאשם במשפט פלילי מבקש להתנער מאשמה על סמך אוטומטיזם, מצווה בית המשפט לבחון אותה בזירות רבה כדי שלא יולך שולל על ידי מה שלאמיתו של דבר אינו אלא המפלט האחרון של ההגנה. באשר לנטל המוטל על הנאשם נקבע כי על הנאשם להביא ראיות מספיקות שניתן באופן סביר להסיק מהן כי עשה מעשה תוך איבוד הכרה וללא רציה. אם הצליח הנאשם לעורר ספק סביר שפעל כאוטומט, חוזר נטל השכנוע בעניין הרצייה לשכמה של התביעה, שכן חובת ההוכחה של כל יסודות העבירה מוטל עד הסוף עליה.

בע"פ 2788/96 **מדינת ישראל נ' אבליים** נקבע:

"הנושא בנטל הוכחת הטענה, שבעת עשייתה מעשה נושא האישום, היה נתון במצב של העדר יכולת-של-ממש" להימנע מעשייתו - קרי: לבחור שלא לעשותו... הוא הנאשם. בעבר, נקבע הדבר בהלכה הפסוקה; ועתה הוא מתחייב מהוראותיו של סעיף 34 לחוק העונשין. סעיף זה, קובע חזקה שבחוק, לפיה מעשה עבירה נעשה בתנאים "שאין בהם סייג לאחריות פלילית"; ונאשם המבקש לסתור את החזקה, נושא בעניין זה בנטל השכנוע, לאמור: עליו להוכיח את היפוכה של החזקה ברמת הוכחה של הטיית מאזן ההסתברויות לטובתו.

דא עקא, שעל פי הוראות סעיף 34(ב) לחוק העונשין, במקום שנותר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית "והספק לא הוסר" - קרי: נותר בעינו בסופו של הדיון - יחול הסייג, לאמור: החזקה, על אף היותה "חזקה שבחוק" - תופרך מכוח הספק.

קיומן של שתי ההוראות האמורות יוצר מצב שבו נטל השכנוע - על כן גם נטל הבאת הראיות - להפרכת החזקה הקבועה בסעיף 34 לחוק העונשין, מוטל על הנאשם; אך יחד עם זאת, ספק סביר, אם נותר כזה, פועל לזכותו של הנאשם ומחלץ אותו מאחיזתה של החזקה".

25. על הטוען טענה לקיומו של סייג לאחריות פלילית, להציג קו הגנה ממשי וריאלי ואין די באפשרות תיאורטית לקיומו של הספק (ע"פ 347/88 **דמיאניוק נ' מדינת ישראל** ע"פ 6251/94 **בן ארי נ' מדינת ישראל**).

כב' השופט קדמי עמד על טיבו של הספק הסביר בספרו "על הראיות": "אפשרות 'מתקבלת על הדעת', לאמור: אפשרות ממשית שיש לה אחיזה בחומר הראיה, להבדיל מ'השערה', נוטלת בסיס בראיות, או קלוטה מן האוויר, או כזו שאינה אלא בבחינת אפשרות תאורטית גרידא" (על הראיות חלק שלישי הדין בראי הפסיקה מהדורה משולבת ומעודכנת, תשנ"ט, בעמ' 1238).

אם הצליח הנאשם לספק ראיות אשר יש בהן הוכחה ראשונית בדבר קיומו של ספק סביר כי המעשים תחת התנאים של הסייג, מוטל על התביעה הנטל לשכנע כי לא התקיימו יסודות הסייג. אם לא הצליחה התביעה לעמוד בנטל השכנוע האמור, יהיה די באותו ספק סביר כי המעשה נעשה בתנאים בהם מתקיים סייג כדי לגרום לזיכויו של הנאשם.

די בקיום ספק סביר לקיום ההגנה של היעדר שליטה על מנת לקבוע שהתביעה לא עמדה בנטל המוטל עליה, אך המדובר בספק סביר ולא בספק סתם. ספק הוא פונקציה של הערכת מכלול הראיות. נפסק בעבר, שאם הראיות מוליכות למסקנה ברורה הרבה יותר המצביעה לכיוון אשמת הנאשם, אין בית המשפט חייב לצאת מגדרו ולאמץ גרסה מפוקפקת ובלתי סבירה.

26. כב' השופט קדמיבספרועלהדיןפלייחוק העונשיןחלקראשוןמהדורה מעודכנתתשס"א - 2004, עמ' 51, עושה אבחנה בין המכונה על ידו אוטומטיזם "שפוי" ל"לא שפוי". כלומר בין מצב הנגרם על ידי מחלת נפש לבין מצב של היעדר רצייה הנעוץ בגורם שאינו מחלת נפש, כגון, אובדן הכרה לה נלווית העדר מודעות למתרחש וזאת מחמת גורם פיזיולוגי.

לדברי כב' השופט קדמי, על נאשם הטוען כי עשה את מעשיו תוך איבוד הכרה ובהיעדר רצייה, להביא ראיות מספיקות להוכחת טענתו. ככלל מן הראוי לבסס טענתו על עדות רפואית מתאימה ורק לעיתים רחוקות ובנסיבות נדירות-תוך נקיטה בזהירות מרבית- בימ"ש יבחן הטענה בהתבסס על דברי הנאשם בלבד. בעניין זה מפנה לע"פ 97/87 גרנות נגד מ"י פ"ד מ"ג (3), 643 שם נקבע:

"מקום שנאשם במשפט פלילי מבקש להתנער מהאשמה על סמך טענת אוטומטיזם, מצווה ביהמ"ש לבחון אותה בזהירות רבה, שלא יולך שולל על ידי מה שלאמיתו של דבר איננו אלא... המפלט האחרון של הגנה, הנידונה לכישלון מראש..."

השופט קדמי מציין כי אדם החש בעייפות אך ממשיך לנהוג ונרדם - מאבד אמנם את כושר הרצייה אך עושה כן מרצון. הוא הדין גם לגבי מי שסובל ממחלה הגורמת לאובדן ההכרה, שכן מציב עצמו מלכתחילה בסיטואציה של הירדמות במתכוון או ברשלנות, שכן במקרה של אובדן הכרה שהינו נצפה מראש תראה התנהגותו כרצונית.

אך אם מדובר באובדן הכרה רגעי בלתי נצפה, על הנאשם להוכיח זאת ולא די בהעלאת טענה סתמית בעלמא.

27. בע"פ 8332/05 **יצחק איסקוב נ' מדינת ישראל** מיום 26.7.07 נבחנה טענתו של המערער בדבר היעדר שליטה שהתבססה על חוות דעת של פסיכיאטר. בבואו לבחון את המשקל שיש להעניק לחוות הדעת בחן בית המשפט האם התשתית העובדתית מעידה כי הנאשם פעל מתוך תחושת סכנה, האם מדובר בתחושת סכנה מדומה או אמיתית שהביאה לאובדן שליטה, האם גרסת הנאשם עומדת במבחן הראיות שהוצגו, האם הפסיכיאטר ביסס מסקנותיו על עובדות לא נכונות אודות האירוע שכן הוא ניזון מגרסתו של המערער לגבי השתלשלות האירועים והאם טיב המעשה שעשה מתיישב עם האפשרות שאיבד שליטה. בפסק הדין נקבע, כי כאשר מעשי הנאשם מורכבים ודורשים תחכום מיוחד יש בכך להכביד את הנטל המוטל עליו להוכיח כי המעשים התבצעו על ידו ללא שליטה.

בתפ"ח (ב"ש) 37418-12-10 **מדינת ישראל נ' חליל יעד** מיום 13.5.14 בחן בית המשפט את גרסת הנאשם בכל הנוגע להיעדר זכרונם כדי לבחון האם פעל כאוטומט על רקע יתר הראיות שהוצגו.

האם הוכחה הנאשמת בנטל הנדרש כי פעלה בהיעדר שליטה על תנועותיה

28. הגנתה של הנאשמת מבוססת על חוות דעתו של הפסיכיאטר ד"ר פלדינגר מיום 3.11.20 (להלן- "**חוות הדעת**") (נ/6). בחוות הדעת קבע ד"ר פלדינגר כי ניתן להסביר את התאונה הקטלנית לה גרמה הנאשמת רק בכך שהיא פעלה מתוך אוטומטיזם. מצב שבו הייתה הנאשמת שרויה בהלם בלא שהייתה מסוגלת לחשוב ולקבל החלטות רציונליות ושקולות, לשלוט על תנועות גופה ולהעריך נכונה מרחקים והתרחשויות שהיו על הכביש.

בעדותו בבית המשפט הסביר ד"ר פלדינגר כי מצבי דיסוציאציה הינם מצבים שיכולים לקרות במצבי דחק קיצוניים כאשר האדם מתנתק מחשיבה רגילה, חושב ופועל באופן אוטומטי. לדבריו, מצבים אלה ידועים בספרות המקצועית כתסמונת פוסט טראומטית (פרו' עמ' 127 שו' 33-27, עמ' 128 שו' 4-1).

ד"ר פלדינגר קבע בחוות דעתו, כי ההתקרבות המהירה של הרכב הפוגע בו הבחינה הנאשמת במראת הרכב שברכבה, המחשבה כי הרכב עומד להתנגש בה והדאגה להריגה נחו על-ידה כאיום מידי לחייה ולחיי העובר שברחמה. ההתנגשות הבלתי נמנעת, עוצמת הפגיעה ופיצוץ כריות האוויר נחו על ידי הנאשמת בסבירות גבוהה כאירוע דחק קיצוני של הלבם שהתאפיין במצב דיסוציאטיבי (ניתוק), שנגרם עקב נסיבות אירוע התאונה הראשונה. דיסוציאציה היא תגובת הסתגלות ומנגנון הגנה המופיע במצבי דחק ומצבים טראומטיים בהם האדם מוצא עצמו חסר אונים ובחוסר יכולת להילחם ולכן הוא משתמש בניתוק על מנת להגן על עצמו. אחד המאפיינים של דיסוציאציה הוא אוטומטיזם. על פי חוות הדעת בהיותה בהלם ובמצב דיסוציאטיבי פעלה הנאשמת בתגובה אינסטנקטיבית ואוטומטית של היעדר שליטה ובקרה על תנועותיה וחסרת יכולת להבחין בין חלופות. במצב זה הנאשמת לא הייתה מסוגלת לחשוב ולקבל החלטות רציונליות ושקולות, לשלוט על תנועות גופה, להעריך נכונה מרחקים ואת ההתרחשויות שהיו בכביש.

בעדותו אישר ד"ר פלדינגר כי קבע שהנאשמת במצב דיסוציאטיבי בהתבסס על חוסר הסבר שלה להתנהגותה ועל העובדה כי אינה זוכרת (פרוט' עמ' 143 שו' 20-32) וכן על סמך הנסיבות בהן קרתה התאונה על פיהן היא נכנסה בפתאומיות למצב של דחק (עמ' 144 שו' 3-6).

האם גרסת הנאשמת עליה התבססה חוות הדעת עומדת במבחן הראיות

29. לצורך כתיבת חוות דעתו עיין ד"ר פלדינגר בכתב האישום, בהודעתה של הנאשמת במשטרה, בסיכומי שחרור מבית החולים לאחר התאונה ובדו"ח פסיכולוגי של פסיכולוגית קלינית בלבד.

בעדותו אישר ד"ר פלדינגר שלא עיין במסמכים נוספים ולא קיבל מידע נוסף מבני משפחה או גורמים אחרים אודות מצבה של הנאשמת והשפעת התאונות של בעלה ואביה על מצבה, (פרוט' עמ' 131 שו' 22-33, עמ' 135 שו' 16-27, עמ' 138 שו' 8-33).

דהיינו, ד"ר פלדינגר ביסס את חוות דעתו בעיקר על גרסת הנאשמת בדבר השתלשלות האירועים ותחושת הסכנה שחשה לפני התרחשות התאונה הראשונה ובעקבותיה.

30. כבר בחקירתה כ-4 ימים לאחר התאונה תארה הנאשמת את השתלשלות האירועים לפני התאונה הראשונה ואת תחושת הסכנה בה חשה: "אני מרימה את העיניים למראה בתוך הרכב ופתאום אני רואה רכב במהירות מופרזת עם שמשה סדוקה. ואני בהריון חודש שביעי ואני יודעת שהוא הולך לפגוע בי ואני צפרתי והטיתי את הרכב שמאלה ממש מעט כדי למנוע פגיעה... כי אני דאגתי להריון שלי. הוא פגע בי ממש חזק וראיתי ענן לבן והדבר הבא שקרה אני התעוררתי ובדקתי את הבטן" (ת/14 שו' 15-19).

ובעדותה אמרה: "לא רציתי להימנע ושהעובר יפגע, אז אותתי את הרכב שלי שמאלה. אני בעצירה. פתאום הרגשתי פיצוץ גדול, בום גדול, חבטה גדולה מאחורה וזהו ונכנסתי לתוך ענן לבן... הדבר הבא שבעצם קרה זה שאני מתעוררת, הייתי בטוחה שאני מתה. שאני לא בחיים. בדקתי את עצמי הכל כאב לי" (פרוט' עמ' 110 שו' 25-30) הנאשמת חזרה על כך גם בחקירתה הנגדית (פרוט' עמ' 116 שו' 19-24).

גרסת הנאשמת בקשר להשתלשלות האירועים כפי שתוארה על ידה בחקירתה, בסמוך לתאונה וגם בבית המשפט עקבית ותוארה גם על ידי העדים שראו את התאונה. מהעדויות ניתן להתרשם כי גם העדים חשו שנהג רכב ההונדה נוסע בצורה מסוכנת וחסרת שליטה, אשר בדיעבד התברר כי נבעה מהתקף אפילפטי בו לקה.

31. מר מוסקוביץ העיד כי כאשר הגיע לכיכר מומי הוא שמע חריקות מאחור והבחין ברכב נוסע בנסיעה "מאוד מופרעת". הוא הסתכל במראה והבחין ברכב הונדה בצבע לבן נוסע מאחוריו לכיוונו במהירות גבוהה מאוד. הוא הבין שהרכב שנוסע לכיוונו יפגע בו ולכן סטה שמאלה והרכב הלבן פגע ברכב הנאשמת (פרוט' עמ' 96 שו' 23-29, פרוט' עמ' 97 שו' 1-3).

תימוכין לנסיעה החריגה של רכב ההונדה ששמשו הקדמית היתה מנופצת, שכללה נסיעה במהירות וחריקות בלמים עולה גם מגרסאותיהם של עדי הראיה גב' מושקוביץ, גב' סער ומר גיטה.

כל אלה מבססים את תחושת הסכנה שחשה הנאשמת כשהבחינה ברכב ההונדה המתקרב לכיוונה.

32. תחושת ההלם בו לקתה הנאשמת נבעה גם מעוצמת ההתנגשות ומפיצוץ כריות האוויר. על עוצמת הפגיעה שגרמה להדיפת רכב הנאשמת על כיכר מומי, ניתן ללמוד לא רק מגרסת הנאשמת אלא גם מעדויותיהם של עדי הראיה ומעדות הבוחן.

גרסת הנאשמת בקשר לכריות האוויר שהתפוצצו נתמכת בעדות הבוחן אהרון כהן שאמר בעדותו שברכב הנאשמת התפוצצו כריות אויר של הנהג ושל הנוסע. הבוחן אישר כי פיצוץ הכריות גורם לעשן, ריח חריף שריפה ולמכה בפנים. הבוחן לא יכול היה לקבוע מתי התפוצצה כרית האוויר דהיינו קיימת אפשרות שלא נשללה, שכריות האוויר התפוצצו לאחר התאונה הראשונה (עמ' 58 שו' 4-5).

גם עובדת היות הנאשמת בהריון אינה במחלוקת ועולה מהמסמכים הרפואיים אליהם התייחסו הצדדים בחקירותיהם.

ד"ר פלדינגר נזהר בעדותו ואמר כי לא תמיד קיימת קורלציה ישירה בין עוצמת הפגיעה לבין התגובה שהינה תוצאה של החוויה שחוותה הנאשמת והרגשתה כי היא נמצאת בסכנת חיים (פרוט' עמ' 132 שו' 17-18, עמ' 133 שו' 1-3).

33. במקרה שלפני נסיבות התרחשות התאונה הראשונה כפי שעולה מהראיות הינן חריגות ועשויות להשליך על החוויה שחוותה הנאשמת. בנסיבות אלה, האפשרות שהנאשמת חשה תחושת סכנה הינה אפשרות ממשית וריאלית ולא טענה תיאורטית שנטענה בעלמא.

34. לפיכך אני קובעת שגרסת הנאשמת לגבי השתלשלות האירועים עליה התבסס ד"ר פלדינגר מדויקת וכי תחושת הסכנה שחשה הנאשמת לפני התרחשות התאונה הראשונה, עליה התבסס ד"ר פלדינגר בחוות דעתו אינה מדומה.

האם טיב המעשים של הנאשמת מתיישב עם אובדן שליטה

35. לאחר שבחנתי את הראיות קבעתי, כי לא הוכחה התשתית העובדתית המופיעה בכתב האישום, לאופן בו התרחשה התאונה הקטלנית. על פי סעיף 6 לעובדות כתב האישום כאשר הגיעה הנאשמת לרחוב רמב"ם היא סטתה לנתיב השמאלי על מנת לעקוף שני כלי רכב שנסעו בנתיב הימני ואחר כך סטתה ימינה במהירות חזרה לנתיב הימני. בהכרעת הדין קבעתי כי לאחר שרכב הנאשמת נדחף על כיכר מומי היא לחצה בעוצמה על דוושת הגז, נסעה ישר לנתיב השמאלי, סטתה ימינה ואז פגעה בקלנועית.

הנאשמת הייתה בנתיב הנגדי ברחוב רמב"ם לא כיוון שביצעה עקיפה אלא כיוון שכאשר לחצה על דוושת הגז היא עמדה

על הצד השמאלי של הכיכר, אליו נהדפה לאחר התנגשות עם רכב ההונדה. בסעיף 4 לכתב האישום נכתב שהנאשמת לחצה על דוושת הגז לאחר ששהתה על כיכר מומי מספר שניות. סביר להניח כי לו הייתה הנאשמת לוחצת על דוושת הבלם או לא עושה דבר היא לא הייתה מגיעה כלל לרחוב רמב"ם.

36. על ההתנהגות החריגה של הנאשמת לאחר התאונה הראשונה ניתן ללמוד מעדותו של מר מוסקוביץ : "ואז ממש זה שנייה או שתיים אחרי זה הסיטרואן פתאום ברח מהמקום חשבנו שזה איזה... עוד לפני הכיכר במקום לפנות ישר על הכביש או לפנות ימינה או ישר או שמאלה הסיטרואן עלה על הכיכר, נסיעה מאוד מהירה, כאילו ריחף על הכיכר... כיכר גבוה עם חצץ, עם אבנים גדולות והרכב דילג מעל הכיכר ונסע מהר מאוד.... ואשתי אומרת לי "משהו מוזר".. והיא אמרת לי חבל שלא צילמנו" (פרו' עמ' 97 שו' 5-13).

בנסיבות אלה הלחיצה הפתאומית והעוצמתית על דוושת הגז והסטייה עשויות להעיד על איבוד שליטה. מדובר בהתנהגות קיצונית ולא רציונאלית שאין לה הסבר נוכח תוצאת התאונה הראשונה.

37. לפיכך אני קובעת כי גם טיב התנהגותה של הנאשמת לאחר שנעצרה על כיכר מומי מתיישב עם אובדן שליטה.

הוכחת השכחה

38. ד"ר פלדינגר מבסס מסקנתו, בין היתר, על סמך העובדה שהנאשמת ספרה לו שאבדה זיכרון לאחר התאונה הראשונה.

על פי חוות הדעת תופעת השכחה הדיסוציאטיבית הוא סוג מסוים של שכחה או חוסר יכולת לזכור אירועים הקשורים לאירוע הטראומטי. ישנה שכחה המתייחסת לאירועים שלפני האירוע הטראומטי (רטרוגרדית) וישנה שכחה המתייחסת לאירועים שלאחר האירוע הטראומטי (אנטרוגרדית).

ד"ר פלדינגר נשאל כיצד הוא יכול לקבוע שהשכחה של הנאשמת נגרמה כתוצאה מהתאונה הראשונה ולא כתוצאה מהתאונה הקטלנית, שהייתה הרבה יותר חמורה וטראומטית ואשר גרמה לה לפוסט טראומה. ד"ר פלדינגר השיב שהדבר מבוסס על סמך הדברים שהנאשמת ספרה שהיא זוכרת ועל כך שהנאשמת ראתה וחוותה את התאונה הראשונה. לדבריו זיכרון קשור לחוויה וחוויה קשורה לזיכרון והחוויה שלה זה הדבר המרכזי (פרוט' עמ' 148, פרוט' עמ' 150 שו' 10).

39. הן בחקירתה במשטרה והן בעדותה בבית המשפט שבה הנאשמת על גרסתה לפיה היא אינה זוכרת דבר מרגע התרחשות התאונה הראשונה ועד שהתעוררה לאחר התרחשות התאונה הקטלנית (ת/4 שו' 18, 72 פרוט' עמ' 112 שו' 4-17, עמ' 120 שו' 14-15). בחקירתה במשטרה נשאלה הנאשמת לגבי פעולותיה לאחר התאונה הראשונה והשיבה "אני לא יודעת יש לי חור שחור" (ת/4 שו' 29-30). היא לא הבינה איפה היא נמצאת ולא ידעה להסביר מדוע לא עצרה את הרכב לאחר התאונה הראשונה. לדבריה היא ראתה לראשונה את הרכב התפעולי רק אחרי שהתעוררה ושחררה את החגורה כי פחדה שהרכב שלה יעלה באש (ת/4 שו' 46-52).

גרסתה של הנאשמת בדבר העדר זיכרון עלתה מיד לאחר התאונה ולא נטענה לראשונה רק בבית המשפט. הנאשמת הייתה עקבית בתיאור החוויה שחוותה ויש בכך הוכחה ראשונית שלא נסתרה כי הנאשמת אבדה את זיכרונה. האפשרות שהעלתה המאשימה לפיה העדר הזיכרון עשוי לנבוע מהתאונה הקטלנית לא בוססה בתשתית ראייתית כלשהי ועל כן

היא לא עמדה בנטל השכנוע המאשימה לסתור אותה.

עיתוי הבדיקה והאם הפעולות שביצעה הנאשמת לאחר התאונה הקטלנית מעידות על העדר אוטומטיזם

40. ד"ר פלדינגר בדק את הנאשמת ביום 3.11.20 כשנתיים וחצי לאחר התאונה במטרה לקבוע את מצבה הקוגניטיבי והנפשי לפני התאונה הראשונה.

בתשובה לשאלה האם פרק זמן ארוך זה משפיע על יכולתו להעריך את מצבה הנפשי של הנאשמת ענה כי ציפיותיו היו שהנאשמת תיזכר באירועים ככל שחולף הזמן (פרוט' עמ' 129 שו' 31-32, עמ' 130 שו' 1-4).

הנאשמת ספרה כי לאחר שהתעוררה ומהפחד לעלות באש בתוך הרכב היא שחררה את החגורה פתחה את הדלת וראתה מולה פצועים. אז לקחה את התיק מהאוטו הוציאה את הפלאפון והתקשרה למשטרה. כיון שלא ידעה את שמות הרחובות נתנה את הטלפון לעובר אורח ואז הגיעו אמבולנסים ומשטרות (ת/14 שו' 26-24 פרו' עמ' 112 שו' 33-18).

41. ד"ר פלדינגר מבסס את מסקנותיו על הודעת הנאשמת במשטרה, שנמסרה בסמוך לתאונה ועל התיאור האירוע כפי שמסרה לו הנאשמת במהלך בדיקתה. כיון שגרסתה לא השתנתה גם לאחר שנתיים וחצי וכיון שמהעדויות עולה כי מיד לאחר התאונה הקטלנית שבה הנאשמת להכרה ותפקדה בצורה תקינה, איני סבורה כי אם הייתה הנאשמת נבדקת מספר חודשים לאחר התאונה הייתה מסקנתו של ד"ר פלדינגר משתנה. המאשימה טענה כי פעולותיה של הנאשמת לאחר התאונה הקטלנית והעובדה שבסיכום השחרור של הנאשמת מבית החולים לאחר התאונה, אין רמז למצב של בלבול או חוסר יכולת לתקשר או העדר מודעות למה שקורה אתה מעידות למעשה על העדר אוטומטיזם לאחר התאונה הראשונה.

ד"ר פלדינגר ניסה להסביר את העדר ההתייחסות בבית החולים למצבה הנפשי בכך שהנאשמת הגיע בהריון והבודקים לא התרכזו במצבה הנפשי אלא במצבה הגופני (עמ' 141 שו' 28-5).

טענות המאשימה לא בוססו ולא נתמכו בראיות כלשהן ועל כן היא לא עמדה בנטל השכנוע הדרוש בעניין זה.

ד"ר פלדינגר הסביר בעדותו כי הגיע למסקנתו בדרך השלילה. לדבריו, הוא שלל מספר אפשרויות למצב בו הייתה נתונה הנאשמת לפני התאונה כגון אפשרות שהנאשמת הייתה תחת השפעת סמים ולא הייתה מודעת לכך, או שהייתה במצב נפשי מעורער או במצב של דיכאון והגיע למסקנה כי ההסבר היחיד להתנהגותה של הנאשמת ולאירועים שהתרחשו הינה המסקנה אליה הגיע (פרוט' עמ' 129 שו' 6-14).

אני סבורה כי בדיקה זו נועדה לקבוע כי מדובר באוטומטיזם שפוי ואין בכך פסול.

42. הראיות הן לעניין נסיבות התרחשות התאונה הראשונה והן לעניין טיב המעשה של הנאשמת מספיקות באופן סביר כדי להסיק שהנאשמת הייתה בהעדר שליטה. חוות הדעת של ד"ר פלדינגר על רקע הנסיבות המיוחדות בהן אירעה התאונה הראשונה מקימה ספק סביר כי לאחר התאונה הראשונה לקתה הנאשמת בהלם, לחצה על הגז וסטתה ימינה מתוך אוטומטיזם ובהעדר רציה. איני סבורה כי המאשימה עמדה בנטל לשכנע כי לא התקיימו יסודות הסייג.

לפיכך החלטתי לזכות את הנאשמת מחמת הספק.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתנה היום, י' אייר תשפ"א, 22 אפריל 2021, בנוכחות
הצדדים.